

Jouko Juonala

Kommentti: Presidentti Niinistö, Venäjällä EU:ta pidetään jo vihollisena

Шановний президент Фінляндії! Росія ВЖЕ вважає ЄС своїм ворогом

Економічні санкції ЄС щодо Росії ЄС були прийняті після того, як в 2014 році Росія захопила Крим і почала вести військові дії на територіях Східної України. Однак росіяни сильніше постраждали від власних відповідних санкцій, в яких вони, звичайно, звинувачують ЄС. Скасування санкцій не передбачається, принаймні, щодо Криму. Ситуація на сході України залежить від можливого рішення тривалої кризи.

<https://www.is.fi/kotimaa/art-2000005526635.html>

Presidenttiehdokas **Sauli Niinistö** avasi maanantai-iltana – jälleen kerran – epämääräiseksi arvosteltua kantaansa Suomen mahdolliseen Nato-jäsenyyteen.

Näin Niinistö sanoi Ylen vaalitentissä:

– Näissä olosuhteissa tänään, tai näköpiirissä olevissa olosuhteissa, elleivät ne muutu olennaisesti, minusta meillä ei ole mitään syytä hakea Nato-jäsenyyttä.

Tämähän on vanhaa tuttua Niinistöä ja Suomen virallinen kanta: Natoon ei haeta, mutta pidetään optio hakemuksen jättämiseen auki. Ja näin presidentti selvensi ajatuksiaan pohtimalla olosuhteiden muutoksia, joista yksi olisi Ruotsin mahdollisen
N a t o - j ä s e n h a k e m u s :

– Sitten kun mennään olosuhteiden muutoksiin, ensimmäinen saattaa tulla Ruotsista. Hyvä, meidän on silloin mietittävä tarkoin, miten me voimme jatkaa Naton ulkopuolella Nato-Ruotsin kanssa yhteistyötä, esimerkiksi.

Tämäkin on tuttu ja varovainen lausunto. Jos Ruotsi hakee jäsenyyttä, Suomen on Niinistön mukaan tehtävä kokonaisarvio siitä, voimmeko me pysytellä yhä liittoutumattomana. No, voimmeko? Niinistö ei tähän ottanut kantaa. Hän totesi, ettei usko Ruotsin olevan suin päin jäsenyyttä hakemassa.

Niinistö lienee aivan oikeassa, vaikka Nato ja turvallisuuspolitiikka ovatkin syksyn valtiopäivävaalien kuumia teemoja Ruotsissa. Nykyinen pääministeripuolue sosiaalidemokraatit ei tästä huolimatta, ainakaan **Stefan Löfvénin** johdolla, ole murtamassa Ruotsin perinteistä sotilaallista riippumattomuutta.

On toinenkin tilanne, joka saisi Niinistön miettimään uudelleen Suomen Nato-jäsenyyttä :

– Ja sitten on sellainen elementti, jota olen kuvannut viholliskuvaksi: jos yhtäkkiä Venäjä alkaa nähdä koko lännen, EU:n ja Suomen siinä mukana, ikään kuin samanlaisena vihollisena, jona se näkee Naton nyt, niin silloin tietysti meidän kohdallamme tilanne on aika lailla toisen näköinen.

Mistä sen tietää milloin näin on käynyt, kysyi toimittaja **Seija Vaaherkumpu**.

– Kyllä sen kuulee... Ihan suoraan sieltä, kommentteina ja menettelyinä, Niinistö vastasi.

– Venäjä on hyvin selkeä siinä, että Nato on heidän vihollisensa. Ja jos Venäjä yhtäkkiä alkaa olla yhtä selkeä siinä, että koko länsi on heidän vihollisensa, niin silloin me olemme siinä tilanteessa. Kyllä sieltä se selkeästi esiin tulee. Mutta mitään merkkiä siitä ei ole.

Totta, esimerkiksi Venäjän sotilaallisessa doktriinissa Nato on selkeä vihollinen. Venäjä ei halua, että Nato laajenee sen rajoille, ja se on uhannut Suomea vastatoimilla jos me liitymme lännen puolustusliittoon. EU ei sen sijaan ole Venäjän julkilausuttu vihollinen, ainakaan valtiollisella tasolla. Virallisessa ulkopolitiikassaan Venäjä pitää EU:ta yhä niin tärkeänä kumppanina, ettei suhteita unioniin voi katkaista.

Venäjän suhtautuminen unioniin on muuttunut entistä kielteisemmäksi.

Tilanteen muuttumisesta on kuitenkin jo selviä merkkejä. Venäjän suhtautuminen unioniin on muuttunut entistä kielteisemmäksi: EU:sta on tullut Moskovan mielessä yhä enemmän geopoliittinen kilpailija ja haastaja, jota se yrittää hajottaa kylvämällä riitoja jäsenmaiden välille, yrittämällä vaikuttaa vaaleihin ja käymällä psykologista sotaa sosiaalisen median ja uutiskanaviensa avulla.

Venäläinen Levada-keskus julkisti viime viikolla tuoreen mielipidetiedustelun, jossa

vastaajat saivat luetella Venäjän vihollisia. Ykköseksi nousi Yhdysvallat (68 %), kakkoseksi Ukraina (29 %) ja hyväksi kolmoseksi EU tai sen yksittäiset jäsenmaat (14 %). Nato oli vasta sijalla seitsemän (6 %).

Levadan tutkimuksia pidetään suhteellisen luotettavina. Asiantuntija-arvioiden mukaan niissä kuitenkin näkyy systemaattisen mielipidemuokkauksen jälki. Kuka tietää, mitä venäläiset oikeasti ajattelevat?

Yhdysvallat on vihollislistan ykkösenä varmasti siksi, että se on maailman johtava supervaltta ja Venäjän/Neuvostoliiton perinteinen vastapooli. Mutta osittain myös siksi, että Washingtonin katsotaan ohjailevan Nato- ja EU-liittolaistensa politiikkaa ja toimivan siten myös epäsuorasti Venäjää vastaan.

Naton sijoitus on edellisestä, viisi vuotta sitten tehdystä kyselystä pudonnut jyrkästi. Vuonna 2012 Natoa piti vihollisena 35 prosenttia kyselyyn vastanneista venäläisistä. EU:n kohdalla mittausta ei tuolloin tehty.

Mikä sitten selittää sen, että Venäjän kansa pitää EU:ta niin vihamielisenä? Varmasti ainakin EU:n pakotteet, jotka otettiin käyttöön sen jälkeen kun Venäjä vuonna 2014 valtasi Krimin ja ryhtyi sotatoimin itäisen Ukrainan kapinallisalueilla. Pakotteista venäläisiä kirpaiset eniten sen itse asettamat vastapakotteet, joista tietenkin syytetään EU:n pakotteita.

Pakotteiden kumoaminen ei ole näköpiirissä ainakaan Krimin suhteen – Itä-Ukrainassa se riippuu mahdollisesta rauhanratkaisusta sitkeään konfliktiin.